

Uitbreiding productiecapaciteit MDI Rozenburg fabrieken te Botlek, Rotterdam

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport

14 oktober 2008 / rapportnummer 2146-38

1. HOOFDPUNTEN VAN HET MER

Huntsman Holland BV heeft het voornemen om op haar vestiging 'Rozenburg Fabrieken' te Botlek, de productiecapaciteit voor MDI¹ en afgeleide producten uit te breiden. Het betreft hier de oprichting van een MDI-3 fabriek en de benodigde infrastructuur voor de aansluiting van de fabriek op de bestaande installaties. Tevens worden de mogelijkheden voor het oprichten van een nitrobenzeen fabriek en een gecombineerde aniline/DADPM² fabriek onderzocht.³

Voor het oprichten en in bedrijf nemen van deze installatie(s) zijn vergunningen in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo) nodig. Deze worden verleend door respectievelijk Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland en de Minister van Verkeer en Waterstaat. Ten behoeve van de besluitvorming hierover wordt de milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen.⁴

De Commissie voor de m.e.r. (hierna de Commissie) beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport. Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als de volgende informatie ontbreekt.

- De samenhang tussen de realisatie van de MDI-3 fabriek en de (mogelijke) oprichting van een nitrobenzeen fabriek en een gecombineerde aniline DADPM fabriek. Hierbij is vooral van belang dat inzichtelijk wordt gemaakt welke (milieu)voor- en nadelen de integratie van de productie van de benodigde grondstoffen van MDI met zich meebrengt.
- De gevolgen voor de externe veiligheid door de uitbreiding van de productiecapaciteit tijdens de overgangsfasen en de eindsituatie waarin de MDI-1 fabriek buiten gebruik is genomen.
- Een beschrijving van de emissies naar de lucht en van de immissie en depositie contouren (met name in relatie tot nabijgelegen Natura 2000-gebieden).

In de volgende hoofdstukken geeft de Commissie in meer detail weer welke informatie in het MER moet worden opgenomen. De Commissie bouwt in haar advies voort op de startnotitie. Dat wil zeggen dat in dit advies niet wordt ingegaan op de punten die naar de mening van de Commissie in de startnotitie voldoende aan de orde komen.

¹ MDI (methyleendifenyldiisocynaat) is de verzamelnaam voor een aantal di- en meervoudig functionele vloeibare isocynaatverbindingen die gebruikt wordt voor de productie van polyurethaan.

² DADPM: 4,4'-Diamino diphenyl methaan.

³ Beide zijn grondstoffen benodigd voor de productie van MDI. In het huidige productieproces worden deze stoffen geproduceerd in de installaties van Huntsman in Wilton, UK, en naar Nederland getransporteerd.

⁴ Voor informatie over de m.e.r.-procedure, de rol van de Commissie, samenstelling van de werkgroep en een overzicht van de door de initiatiefnemer aangeleverde stukken wordt verwezen naar bijlage 1. In bijlage 2 is een overzicht van de zienswijzen opgenomen.

2. ACHTERGROND EN BESLUITVORMING

2.1 Achtergrond, probleemstelling en doel

Achtergrond en probleemstelling staan duidelijk beschreven in de startnotitie. Neem dit over in het MER. Onderbouw in het MER de noodzaak om gedurende een bepaalde periode een verhoogde productiecapaciteit van 820.000 ton/jaar in bedrijf te hebben.⁵

2.2 Beleidskader en te nemen besluiten

Geef in het MER een overzicht van het relevante beleid en ga in op de randvoorwaarden die het beleid stelt aan het voornemen.

Besteed hierbij ook aandacht aan het voorstel voor een beschikking van het Europees Parlement en de Raad betreffende de beperking van het op de markt brengen en gebruiken van bepaalde gevaarlijke stoffen en preparaten.⁶

In de startnotitie is een overzicht gegeven van de van kracht zijnde vergunningen en bijbehorende productiecapaciteit. In zienswijze nummer 1 wordt gesteld dat de Wm-vergunning van 3 juli 2007 bij uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van 13 augustus 2008 is vernietigd. Presenteer in het MER de wettelijk van kracht zijnde vergunningen en geef aan welke besluiten moeten worden genomen en door wie.

3. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

3.1 Fasering

Maak bij de beschrijving van de alternatieven, varianten en milieueffecten⁷ een duidelijk onderscheid tussen enerzijds de overgangsfasen⁸ en anderzijds de eindfase (MDI-1 buiten gebruik). Het MER moet over zowel deze overgangsfasen als de eindfase voldoende vergelijkbare (milieu)informatie bieden van eenzelfde detailniveau en, waar van toepassing, bepaald met identieke rekenmodellen om vergelijkbare informatie te verkrijgen.

3.2 Voorgenomen activiteit

Bij de beschrijving van de voorgenomen activiteit is van belang dat de verschillende fabrieken afzonderlijk van elkaar worden beschreven maar dat tevens inzicht wordt verstrekt in de samenhang van de verschillende onderde-

⁵ In de periode dat de MDI-1, MDI-2 en de MDI-3 fabriek gelijktijdig in gebruik is zijn is er onder andere een (tijdelijke) toename van het groepsrisico.

⁶ Voorstel voor een beschikking van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van richtlijn 76/769/EEG van de Raad wat betreft de beperking van het op de markt brengen en van het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen en preparaten 2 (2-methoxyethoxy)ethanol, 2-(2-butoxyethoxy)ethanol, methyleendifenyl-diisocynaat, cyclohexaan en ammoniumnitraat (wijziging van richtlijn 76/769/EEG van de Raad).

⁷ Waar in dit advies wordt gesproken over milieu(effecten) tevens veiligheidseffecten worden bedoeld.

⁸ Conform de op pagina 11 van de startnotitie weergegeven productiecapaciteiten van de verschillende fabrieken.

len. Beschrijf ook welke (milieu) voor- en nadelen de integratie van de fabrieken biedt.⁹

Presenteer in het MER:

- een procesbeschrijving, inclusief aan- en afvoersystemen van grondstoffen, afvalstoffen en producten en een massa- en energiebalans;
- een beschrijving van de grond-, tussen- en geproduceerde stoffen en hun brandbaarheid, explosie en toxicologische eigenschappen;
- emissies naar de lucht van eventuele milieubelastende componenten die uit de inrichting (inclusief de eventuele 'thermal oxidiser') kunnen vrijkomen (zoals NO_x, CO, Cl₂, HCl, C₆H₅Cl, CCl₄ en COCl₂). Geef deze voor normale bedrijfsomstandigheden en bij afwijkingen¹⁰ hiervan;
- analyses en concentraties van bovengenoemde en verwante of afgeleide milieuverontreinigende stoffen in het spuiwater van de biologische afvalwaterzuiveringsinstallatie;
- een overzicht van de inrichting van het bedrijfsterrein waarop de locaties van de reeds aanwezige en nieuwe fabrieken¹¹ duidelijk zijn weergegeven;
- de toe- of afname van transportbewegingen (vrachtverkeer en scheepvaart).

3.3 Alternatieven/varianten

In de startnotitie worden procesmatige en logistieke varianten vermeld. Onderzoek in het MER of voor deze varianten en mogelijk andere onderdelen van de voorgenomen activiteit realistische varianten met milieuvoordelen mogelijk zijn. In het MER dienen deze varianten op een vergelijkbaar detailniveau als de voorgenomen activiteit uitgewerkt te worden.

3.4 Meest milieuvriendelijk alternatief

Het meest milieuvriendelijke alternatief (mma) moet:

- uitgaan van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming en/of verbetering van het milieu;
- binnen de competentie van de initiatiefnemer liggen.

De Commissie adviseert bij het ontwikkelen van het mma vooral aandacht te besteden aan het optimaliseren van de veiligheid door bijvoorbeeld:

- het minimaliseren van het vervoer en (buffer)opslag van gevaarlijke stoffen;
- het minimaliseren van emissies naar lucht en water, vooral in geval van calamiteiten;
- minimaliseren van de duur van de periode waarin de drie MDI-fabrieken gelijktijdig in gebruik zijn (MDI-1, MDI-2, en MDI-3).

⁹ Bijvoorbeeld op gebied van energiegebruik en/of de aanvoer van grondstoffen.

¹⁰ Zoals opstart, processtoring, uitval dampvernietigingsinstallaties, uit bedrijf name.

¹¹ Naast fabrieken van Huntsman BV vinden zijn er ook andere bedrijven op het terrein gevestigd (hier wordt ook in zienswijze nummer 1 op gewezen).

3.5 Referentie

Beschrijf de bestaande toestand van het milieu in het studiegebied en de te verwachten milieutoestand als gevolg van de autonome ontwikkeling, als referentie voor de te verwachten milieueffecten.

Voor de referentiesituatie dient uit te worden gegaan van de huidige productie. Indien deze niet overeenkomt met de wettelijk vergunde situatie dient tevens een referentiesituatie voor de wettelijk vergunde situatie te worden uitgewerkt.

4. BESTAANDE MILIEUSITUATIE EN MILIEUGEVOLGEN

4.1 Algemeen

Maak bij de beschrijving van de milieueffecten een duidelijk onderscheid tussen de verschillende fasen¹², reguliere bedrijfsvoering, bedrijfsmatige storingen, startup/shutdown en calamiteiten. De milieugevolgen dienen waar mogelijk gekwantificeerd te worden.

4.2 Woon- en leefmilieu

4.2.1 Lucht

Presenteer de concentratie contouren voor de meest kritische stoffen (onder andere PM₁₀ en NO_x).¹³ Geef aan of sprake is van overschrijding van grensen/of streefwaarden. Volg hierbij de luchtkwaliteitseisen uit de Wet milieubeheer (Wm). Maak gebruik van modelberekeningen die voldoen aan de Regeling beoordeling luchtkwaliteit (2007). Geef aan hoe wordt voldaan aan de luchtkwaliteitseisen. Voor de afbakening van het studiegebied is het van belang die gebieden mee te nemen waar significante gevolgen¹⁴ te verwachten zijn.

Bereken daarnaast voor de nabij gelegen Natura 2000-gebieden de relatieve bijdrage van het initiatief aan de depositie van verzurende en vermestende stoffen (zoals NO_x en SO_x). Vermeld de huidige achtergronddepositie en de door dit initiatief toegevoegde depositie.

4.2.2 Externe veiligheid

Werk dit aspect conform de startnotitie uit en presenteer tevens de effecten van de MCA (maximum credible accidents) scenario's uit die bepalend zijn voor de maximale effectafstanden in geval van een calamiteit.

In het productieproces wordt gebruik gemaakt van gevaarlijke stoffen, waaronder fosgeen en chloor. Presenteer de mogelijke veiligheidsrisico's voor de

¹² Zie ook paragraaf 3.1 (fasering) van dit advies.

¹³ Het gaat hier om zowel industriële emissies als de emissies afkomstig van de toename van vrachtverkeer en scheepvaart.

¹⁴ Uit jurisprudentie blijkt dat een toename van meer dan 0,1 microgram/m³ kan worden aangemerkt als significant.

omgeving (zoals gevoelige objecten, A15, omliggende bedrijven). Geef aan of er tengevolge van ongevallen bij bedrijven in de omgeving schadelijke gevolgen voor de Huntsmaninstallaties (domino-effecten) te verwachten zijn.

4.3 Bodem en water

Werk de milieueffecten op bodem en water conform de startnotitie uit. Ga daarbij tevens in op de geplande bodemsanering. Kwantificeer de toename van de spui van het koelsysteem en beoordeel deze conform de systematiek van de Commissie Integraal Waterbeheer (CIW).

4.4 Natuur

Beschrijf de natuurwaarden die voorkomen in het studiegebied en geef op kaart aan waar deze waarden ten opzichte van de activiteit voorkomen. Ga hierbij specifiek in op mogelijke gevolgen voor de soorten en habitats in Natura 2000-gebieden waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn opgesteld.¹⁵ Bepaal of de voorgenomen activiteit in cumulatie met andere activiteiten en handelingen, waaronder bestaand gebruik, significante gevolgen voor de instandhoudingsdoelen van habitats of soorten kan hebben. Ga hierbij in ieder geval in op de effecten van verzurende en vermestende depositie, en in het bijzonder stikstofdepositie op hiervoor gevoelige habitats.

Presenteer in het MER de kritische depositiewaarde¹⁶ voor de habitats, geef aan of deze in de referentiesituatie worden overschreden en beschrijf welke mogelijke toename van stikstofdepositie door het voornemen dit tot gevolg kan hebben. Indien er een toename van de depositie van stikstof geconstateerd wordt boven de kritische depositiewaarden zijn in Natura 2000-gebieden significante gevolgen niet uit te sluiten. Voor Natura 2000-gebieden geldt dat een passende beoordeling moet worden uitgevoerd indien niet met zekerheid kan worden uitgesloten dat de activiteit significante gevolgen kan hebben.

Besteed in het MER ook aandacht aan de gevolgen voor het aquatisch ecosysteem van waterlozingen¹⁷ op de Britanniëhaven.

¹⁵ Het gaat hier om de Oude Maas, Voordelta, Voornes Duin en Solleveld en Kapittelduinen.

¹⁶ De kritische depositiewaarden voor de EHS zijn opgenomen in D. Bal, H.M. Beije, H.F. van Dobben en A. van Hinsberg (2007): Overzicht van kritische stikstofdeposities voor natuurdoeltypen. Directie Kennis, Ministerie van LNV. De kritische depositiewaarden voor Natura 2000 habitattypen zijn opgenomen in H.F. van Dobben en A. van Hinsberg, (2008). Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en Natura 2000-gebieden. Alterra-rapport 1654.

¹⁷ Tijdens het locatiebezoek van de Commissie van 15 september 2008 werd toegelicht dat het afvalwater dat op de haven wordt geloosd alleen HCl bevat. Of dergelijke lozingen gevolgen kunnen hebben voor het aquatisch ecosysteem is mede afhankelijk van de zoutgraad van het geloosde water, de zoutgraad van het water in de haven en de getijdenbeweging.

5. OVERIGE ASPECTEN

Voor de onderdelen 'vergelijking van alternatieven', 'leemten in milieu-informatie' en 'samenvatting van het MER' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: Huntsman Holland BV

Bevoegd gezag: college van Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland en Rijkswaterstaat Zuid-Holland

Besluit: vergunningen in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo)

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C21.6

Activiteit: oprichting van een MDI-fabriek en mogelijk een nitrobenzeen fabriek en een gecombineerde aniline/DADPM fabriek

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- Startnotitie MER voor uitbreiding productiecapaciteit MDI, Huntsman Holland BV Rozenburg Fabrieken, 25 juli 2008.

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de zienswijzen is opgenomen in bijlage 2.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in de Staatscourant: 13 augustus 2008

advies aanvraag: 12 augustus 2008

ter inzage legging: 18 augustus tot en met 15 september 2008

richtlijnenadvies uitgebracht: 14 oktober 2008

Werkwijze Commissie bij richtlijnenadvies:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie neemt hierbij de startnotitie als uitgangspunt.

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

mr. R.W.R. Evers (voorzitter)

ir. H.E.M. Stassen

ir. A. Valk

dr. N.P.J. de Vries

drs. F.H. van der Wind (werkgroepsecretaris)

BIJLAGE 2: Lijst van zienswijzen en adviezen

1. Nauta Dutilh advocaten namens Petrochem Globe BV en de heer G. Boer, Rotterdam
2. Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten, Amersfoort

**Advies voor richtlijnen voor het MER Uitbreiding productiecapaciteit
MDI Rozenburg fabrieken te Botlek, Rotterdam**

Huntsman Holland BV heeft het voornemen om op haar vestiging te Botlek, de productiecapaciteit voor MDI uit te breiden. Tevens worden de mogelijkheden voor het oprichten van een nitrobenzeen fabriek en een aniline/DADPM fabriek onderzocht. Voor het oprichten en in bedrijf nemen van deze installatie(s) zijn vergunningen in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo) nodig. Deze worden verleend door respectievelijk Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland en de Minister van Verkeer en Waterstaat. Ten behoeve van de besluitvorming hierover wordt de milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen.

ISBN: 978-90-421-2535-3